

GEMEENSCHAPPELIJK HOF VAN JUSTITIE
VAN ARUBA, CURAÇAO, SINT MAARTEN
EN VAN BONAIRE, SINT EUSTATIUS EN SABA

Uitspraak op het hoger beroep, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de
Landsverordening vervallenverklaring lidmaatschap Staten (LvIS), van:

Gerrit Francisco Schotte,
wonend in Curaçao,
appellant.

Procesverloop

Bij brief van 27 november 2018 heeft de hoofdofficier van justitie de voorzitter van de Staten in kennis gesteld dat op die dag de veroordeling van appellant tot onder meer een gevangenisstraf van drie jaren onherroepelijk is geworden.

Bij brief van 27 november 2018 heeft de voorzitter van de Staten appellant meegedeeld dat hij heeft opgehouden lid van de Staten te zijn.

Appellant heeft hoger beroep ingesteld.

De voorzitter van de Staten heeft een schriftelijke reactie ingediend.

Het Hof heeft de zaak ter zitting behandeld op 18 januari 2019, waar appellant, bijgestaan door mr. L.G. Da Costa Gomez en dr. R.S.J. Martha, zijn verschenen. Tevens is ter zitting verschenen de voorzitter van de Staten, vertegenwoordigd door mrs. M.F. Bonapart en P. Tweeboom, vergezeld door mr. S.R. Cijntje, griffier van de Staten.

Overwegingen

1. De toepasselijke wettelijke bepalingen zijn opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak, die daarvan deel uitmaakt.

2. Appellant betoogt primair dat de LvIS niet in werking is getreden en geen grondslag biedt voor vervallenverklaring van zijn lidmaatschap van de Staten (de vervallenverklaring). Op grond van artikel 81 van de Staatsregeling van Curaçao, gelezen in samenhang met artikel 6 van de LvIS, treedt die wet immers pas in werking op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip. Een landsbesluit waarin het tijdstip van inwerkingtreding van de LvIS is bepaald, is echter niet vastgesteld. Het rechtsgevolg van vervallenverklaring is daarom niet ingetreden. Hij is dan ook niet opgehouden lid te zijn van de Staten, zijn salaris is ten onrechte stopgezet en het Hof zou zich ook op die grond onbevoegd moeten verklaren van het hoger beroep kennis te nemen, aldus appellant.

Appellant stelt zich daarbij op het standpunt dat de LvIS evenmin in werking kan zijn getreden op grond van artikel 60, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden (het Statuut) of artikel 2, eerste lid, van de Eilandsverordening vaststelling diverse ontwerp-landsverordeningen land Curaçao (AB 2010, no. 87; de Vaststellingsverordening). In die bepalingen staat immers niet dat daarbij wordt afgeweken van artikel 6 van de LvIS. Verder is er volgens appellant ook geen concept-landsbesluit van het Bestuurscollege van Curaçao tot inwerkingtreding van de LvIS dat op grond van artikel 60b, tweede lid, van het Statuut op 10 oktober 2010 de staat van landsbesluit tot inwerkingtreding de LvIS heeft verkregen.

2.1 Het Hof overweegt dat artikel 60b bij de Rijkswet wijziging Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen (Stb. 2010, nr. 333, artikel III) in het Statuut is opgenomen en in werking is getreden op 16 september 2010. Op grond van het eerste lid van dat artikel verkrijgen de door de eilandsraden van Curaçao en Sint Maarten bij eilandsverordening vastgestelde ontwerp-landsverordeningen van Curaçao, onderscheidenlijk Sint Maarten, op het tijdstip van inwerkingtreding van de artikelen I en II van voornoemde Rijkswet de staat van landsverordeningen van het land Curaçao,

onderscheidenlijk Sint Maarten. De artikelen I en II zijn voor Curaçao in werking getreden op 10 oktober 2010, om 00.00 uur (Stb. 2010, 387).

2.2 In de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 60b van het Statuut (Kamerstukken II 2009/10, 32 213 (R1903), nr. 3, blz. 10) is te lezen dat het eerste lid van dit artikel erin voorziet dat door de eilandsraad vastgestelde ontwerp-landsverordeningen na de opheffing van de Nederlandse Antillen terstond als landsverordeningen van Curaçao, respectievelijk Sint Maarten zullen gelden. Een vergelijkbare bepaling is in het tweede lid opgenomen met betrekking tot ontwerp-landsbesluiten en ontwerp-landsbesluiten, houdende algemene maatregelen, aldus de totstandkomingsgeschiedenis.

2.3 Uit de totstandkomingsgeschiedenis blijkt dat de rijkswetgever met artikel 60b, eerste lid, van het Statuut heeft willen verzekeren dat de door de eilandsraad van Curaçao vastgestelde ontwerp-landsverordeningen op 10 oktober 2010 onmiddellijk zouden gelden als landsverordeningen van het land Curaçao. Nu het Statuut wetgeving is van hogere orde dan de LvIS en de Vaststellingsverordening, derogeeft artikel 60b, eerste lid, van het Statuut, aan artikel 6 van de LvIS en artikel 2, eerste lid, van de Vaststellingsverordening. Die bepalingen komt dus, naar appelllant miskent, geen werking toe.

2.4 De conclusie is dat de LvIS op grond van artikel 60b, eerste lid, van het Statuut, op 10 oktober 2010 om 00.00 uur in werking is getreden en op die datum is gaan gelden voor het land Curaçao. Het betoog faalt.

3. Appellant betoogt ook tevergeefs dat artikel 25 van het Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (het IVBPR) en de artikelen 1 en 3 van het Eerste Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, welke bepalingen strekken tot de bescherming van zijn hier in geding zijnde zwaarwegende politieke- en eigendomsrechten, zich verzetten tegen de vervallenverklaring, gegeven de rechtsonzekerheid die de ontstentenis van een landsbesluit over de inwerkingtreding van de LvIS oplevert.

3.1 Uit 2.2 en 2.3 volgt dat het Hof van oordeel is dat geen landsbesluit was vereist voor de inwerkingtreding van de LvIS en daarover kon naar het oordeel van het Hof redelijkerwijze ook geen misverstand bestaan. De door appelllant veronderstelde situatie van rechtsonzekerheid deed zich dan ook niet voor.

4. Appellant betoogt verder dat aan de inwerkingtreding van de vervallenverklaring in de weg staan de nog openstaande mogelijkheden van het indienen van klachten over zijn strafrechtelijke veroordeling bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (het EHRM) en het Mensenrechtencomité van de Verenigde Naties (het Mensenrechtencomité).

Deze klachten betreffen volgens appelllant weliswaar geen gewoon rechtsmiddel tegen de strafrechtelijke veroordeling, maar indien zij zouden leiden tot het oordeel dat een verdragsschending heeft plaatsgevonden, zou het Koninkrijk der Nederlanden onder meer op grond van artikel 46, eerste lid, van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) gehouden zijn tot herstel van de situatie die heeft bestaan voordat de schending heeft plaatsgevonden. Deze regel zou evenzeer volgen uit rechtsoverweging 34 van het arrest van het EHRM van 31 oktober 1995, Papamichalopoulos en anderen tegen Griekenland, zaak nr. 14556/89, hudoc.ecre.coe.int.

Gelet daarop moet volgens appelland terughoudendheid worden betracht bij het toekennen van onherroepelijke gevolgen aan de strafrechtelijke veroordeling en zou de vervallenverklaring nog niet rechtens mogen worden geaccepteerd.

Daarbij wijst appelland ook nog op het stelsel van het IVBPR en de jurisprudentie van het Mensenrechtencomité, onder meer Piandiong tegen De Filipijnen van 19 oktober 2000, zaak nr. 869/1999, onder 5.1 en 5.2, waaruit zou volgen dat geen orgaan van het Koninkrijk vooruit mag lopen op de uitkomst van een zaak die aanhangig zal worden gemaakt bij het Mensenrechtencomité van de Verenigde Naties. Indien een zaak aldaar in gang is gezet en nog niet is afgerond is de vervallenverklaring niet in overeenstemming met artikel 26 van Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht (het Weens Verdragenverdrag), op grond waarvan verdragen te goeder trouw moeten worden nageleefd, aldus appelland.

4.1 Het Hof stelt voorop dat de veroordeling van appelland tot onder meer een gevangenisstraf van drie jaren door het arrest van de Hoge Raad van 27 november 2018 (ECLI:NL:HR:2157) onherroepelijk is geworden. Daartegen staat geen gewoon rechtsmiddel meer open.

Appelland heeft nog geen gebruik gemaakt van de vermelde klachtmogelijkheden. Uit de door appelland vermelde rechtspraak van het EHRM volgt niet dat hangende een klachtprocedure bij het EHRM aan een onherroepelijke strafrechtelijke veroordeling geen onomkeerbare gevolgen mogen worden verbonden, maar slechts dat in geval van een verdragsschending binnen de nationale rechtssfeer naar een passende vorm van herstel moet worden gezocht. Ook uit de door appelland vermelde jurisprudentie van het Mensenrechtencomité volgt niet dat een staat geen rechtsgevolgen aan een onherroepelijke strafrechtelijke veroordeling mag verbinden. Hieruit valt alleen op te maken dat een staat het onderzoek naar een mogelijke verdragsschending niet mag belemmeren en aan de uitkomsten daarvan betekenis moet toekennen. Een dergelijke situatie doet zich hier niet voor.

Het beroep van appelland op artikel 26 van het Weens Verdragenverdrag treft reeds geen doel nu deze bepaling niet is aan te merken als een ieder verbindende verdragsbepaling waaraan rechtstreekse werking toekomt. Er kan geen andere verplichting in worden gelezen dan dat een verdragspartij een in werking getreden verdrag te goeder trouw uitvoert. Deze bepaling is dan ook niet van dien aard dat zij in de nationale rechtsorde direct als objectief recht zou kunnen functioneren.

4.2 Het betoog faalt.

5. De slotsom is dat het hoger beroep ongegrond moet worden verklaard en de vervallenverklaring voor rechtmatig moet worden gehouden.

6. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen grond.

Beslissing

Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba:

verklaart het hoger beroep ongegrond.

Aldus vastgesteld door mrs. D. Haan, voorzitter, en N.M. Martinez en M. Soffers, leden, in tegenwoordigheid van M.J.C. Beerse, griffier.

w.g. Haan
voorzitter

w.g. Beerse
griffier

Uitgesproken in het openbaar op 30 januari 2019

Bijlage**Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht, Wenen, 23-05-1969**

Artikel 1

Dit Verdrag is van toepassing op verdragen tussen Staten.

Artikel 26

Elk in werking getreden verdrag verbindt de partijen en moet door hen te goeder trouw ten uitvoer worden gelegd.

Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

Artikel 25

Elke burger heeft het recht en dient in de gelegenheid te worden gesteld, zonder dat het onderscheid bedoeld in artikel 2 wordt gemaakt en zonder onredelijke beperkingen:

- (a) deel te nemen aan de behandeling van openbare aangelegenheden, hetzij rechtstreeks of door middel van vrijelijk gekozen vertegenwoordigers;
- (b) te stemmen en gekozen te worden door middel van betrouwbare periodieke verkiezingen die gehouden worden krachtens algemeen en gelijkwaardig kiesrecht en bij geheime stemming, waardoor het vrijelijk tot uitdrukking brengen van de wil van de kiezers wordt verzekerd;
- (c) op algemene voet van gelijkheid te worden toegelaten tot de overheidsdiensten van zijn land.

**Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens
en de fundamentele vrijheden**

Artikel 46

1. De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich ertoe zich te houden aan de einduitspraak van het Hof in de zaken waarbij zij partij zijn.

**Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens
en de fundamentele vrijheden**

Artikel 1. Bescherming van eigendom

Iedere natuurlijke of rechtspersoon heeft recht op het ongestoord genot van zijn eigendom. Aan niemand zal zijn eigendom worden ontnomen behalve in het algemeen belang en onder de voorwaarden voorzien in de wet en in de algemene beginselen van internationaal recht.

De voorgaande bepalingen tasten echter op geen enkele wijze het recht aan, dat een Staat heeft om die wetten toe te passen, die hij noodzakelijk oordeelt om het gebruik van eigendom te reguleren in overeenstemming met het algemeen belang of om de betaling van belastingen of andere heffingen of boeten te verzekeren.

Artikel 3. Recht op vrije verkiezingen

De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich om met redelijke tussenpozen vrije, geheime verkiezingen te houden onder voorwaarden die de vrije meningsuiting van het volk bij het kiezen van de wetgevende macht waarborgen.

Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden

Artikel 60b

1. De door de eilandsraden van Curaçao en Sint Maarten bij Eilandsverordening vastgestelde ontwerp-landsverordeningen van Curaçao, onderscheidenlijk Sint Maarten, verkrijgen op het tijdstip van inwerkingtreding van de artikelen I en II van de Rijkswet wijziging Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen de staat van landsverordeningen van het land Curaçao, onderscheidenlijk Sint Maarten.

2. De door het Bestuurscollege van Curaçao of Sint Maarten bij eilandsbesluit of eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen, vastgestelde ontwerp-landsbesluiten onderscheidenlijk ontwerp-landsbesluiten, houdende algemene maatregelen van Curaçao, onderscheidenlijk Sint Maarten, verkrijgen op het tijdstip van inwerkingtreding van de artikelen I en II van de Rijkswet wijziging Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen de staat van landsbesluit, onderscheidenlijk landsbesluit, houdende algemene maatregelen van Curaçao, onderscheidenlijk Sint Maarten.

Staatsregeling van Curaçao

Artikel 81

Bij landsverordening worden de bekendmaking en de inwerkingtreding van landsverordeningen geregeld. Zij treden niet in werking voordat zij zijn bekendgemaakt.

Landsverordening vervallenverklaring lidmaatschap Staten

Artikel 1

Een lid van de Staten houdt op lid van de Staten te zijn, indien hij, na zijn toelating, bij onherroepelijk rechterlijke uitspraak is veroordeeld:

- a. tot een tijdelijke gevangenisstraf voor de duur van tenminste een jaar;
- b. (...);
- c. (...).

2. Het betrokken lid van de Staten geeft terstond kennis aan de voorzitter van de Staten, dat hij verkeert in een van de gevallen bedoeld in het voorgaande lid.

3. De procureur-generaal of de hoofdofficier van justitie stelt de voorzitter van de Staten terstond in kennis van de onherroepelijkheid van een veroordeling als bedoeld in het eerste lid.

4. Indien de in het derde lid bedoelde kennisgeving is gedaan, deelt de voorzitter van de Staten het betrokken lid van de Staten bij aangetekend schrijven mede dat hij heeft opgehouden lid van de Staten te zijn.

Artikel 2

1. Vanaf het moment dat een lid van de Staten ingevolge de bepalingen van deze landsverordening heeft opgehouden lid van de Staten te zijn kan het betrokken Statenlid overeenkomstig de bepalingen van de Landsverordening

administratieve rechtspraak hoger beroep instellen bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie met dien verstande dat de termijnen zoals genoemd in de Landsverordening administratieve rechtspraak met twee derde worden ingekort en dat de beroepstermijn aanvangt nadat de kennisgeving in artikel 1, tweede lid is gedaan.

2. Indien de kennisgeving bedoeld in artikel 1, tweede lid niet is gedaan, vangt de beroepstermijn aan nadat de voorzitter van de Staten het lid bij aangetekend schrijven heeft medegedeeld dat hij heeft opgehouden lid van de Staten te zijn.

Artikel 6

Deze landsverordening treedt in werking op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip.

Eilandsverordening tot vaststelling van diverse ontwerp-landsverordeningen ten behoeve van het land Curaçao (Eilandsverordening vaststelling diverse ontwerp-landsverordeningen land Curaçao).

Artikel 1

Vastgesteld worden de volgende ontwerp-landsverordeningen die als bijlagen bij deze eilandverordening zijn gevoegd:

- a. (...);
- m. Landsverordening vervallenverklaring Statenleden (...).

Artikel 2

1. De vastgestelde ontwerp-landsverordeningen, genoemd in artikel 1, onder a tot en met w, treden in werking op het tijdstip waarop de artikelen I en II van de Rijkswet tot wijziging van het Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen in werking treden.